

LITERATURA.

Dějiny (část všeobecná).

J. Teige: Pražské příspěvky místopisné. Ze Staré Prahy V. 1911. Stran 100.

Pod souborným titulem vydává Teige tři práce: Osada sv. Petra v Rybářích na Menším Městě Pražském a její nejbližší okolí (Změněný otisk z Časopisu Spol. přátel star. XII), O počátcích Týnského dvora (změněný otisk z díla Staroměstský rynek v Praze I) a Listiny papežské z let 1306—1326 o kostele sv. Petra a Pavla na Vyšehradě.

V prvním pojednání, které jest většinou rázu místopisného, zajímá nás zpráva o podmosteckém právu rybářském. Dle líčení Teigeho nespočívá na právním podkladě, nýbrž na skutečném vývoji z cechu rybářského, pod dohledem úřadu městského. V čele byl rychtář rybářský, a přísedícími byli přísešní konšelé. O organizaci jeho nemáme však mnoho zpráv. Dva vzácné příspěvky Teige otiskuje. Jsou to řád rybářů podmostských z roku 1531 a řád rybářů dolejších z roku 1630. Dle nich byl rychtář s konšely orgánem správy a soudnictví pro všechny nižší pře. V roce 1630—40 vznikl spor o toto právo mezi obcí Menšího a Starého města Pražského, v jehož důsledcích postaralo se Staré město o potlačení všech druhů aktů práva tohoto.

Druhá stať neobmezuje se pouze na místopisná data o Týnském dvoře, nýbrž podává velmi mnoho příspěvků k dějinám českého obchodu. Zajímavý jest Teigův výklad Týna jako dvora výrobního místo obvyklého dosud výkladu, dle kterého byl střediskem cizích kupců. Důkaz pro to shledává Teige ve jméně, které znělo původně Frohnhof, z toho latinsky laeta curia, a které znamená dům pracovní. Byli tu soustředěni dvorští řemeslníci, jako v té době i jinde u panských sídel, a ti vyráběli pro potřeby dvora, přebytek prodávali. Kolem Týna zároveň sídlili, a to byla nejstarší Praha — město trhové. Další důkazy pro své tvrzení shledává Teige v existenci hutě cínové a velké výroby voskových svící v Týně. Později ovšem mění se Týn ve středisko obchodu, kde je úřední váha, a kde se vybírá clo a tržné. O všech těchto předmětech otiskuje Teige některé dosud neznámé listiny. Závěr pojednání tvoří krátké vyličení osudu Týna od válek husitských do začátku devatenáctého století.

V poslední části otisknuty jsou z register Vatikánských dvacet čtyři listiny o kostele sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. *J. Kapras.*

Chadt Jan Ev., Dějiny lovu a lovectví (myslivosti) v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. V Lounech, 1909. Stran 416.

Upozorňujeme na knihu, jejímž autorem není sice právník, která však podává mnoho zajímavého pro právního historika českého. Spisovatel je znám četnými svými pracemi z oboru lesnictví.

Kapitoly, jež se zájmem přečte právní historik, jsou: Lovecké (honnební) právo (str. 136—147), Lovecké povinnosti (roboty) a osvobození

od nich (lovecké dávky), (str. 148—153), Lovečtí a lesničtí úředníci a služebníci v různých dobách v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (str. 154—241), Obory (str. 242—245), Bažantnictví (str. 246—249), Bobrovnictví (str. 250—253), Ochrana zvěře (str. 254—258), Lov (hon, honba) (str. 328—351), Sokolnictví (str. 358—363) a j.

Práce Chadtova jest neobyčejně pilná. Snesen je tu obrovský materiál, čerpaný z nejrozličnějších spisů i děl pramenných, ba i z archivů. Pouhý výčet pramenů a literatury zaujímá přes 8 stran. Kniha opatřena je na konci podrobným ukazatelem jmen osobních a věcných. *Karel Kadlec.*

Slovanské právo.

Dr. Przemysław Dąbkowski: Prawo prywatne polskie. Díl II. Lvov 1911. Stran X a 730.

V krátkém poměrně čase předkládá Dąbkowski druhý závěrečný díl svého velikého díla. První svazek (Srov. Sborník věd právních a státních XI. str. 149—151) obsahoval nauky všeobecné a právo rodinné, vydaný právě svazek druhý obsahuje právo dědické, práva věcná a právo obligační.

Právo dědické zahájeno jest výpočtem literatury o právu tom jednající. Teprve potom podává Dąbkowski hlavní zásady dědického práva polského. Některé jsou totožny se zásadami u primitivních národů vůbec platnými. Hlavní zásadou staršího práva polského jest, že pouze svazek krevní je podkladem práva dědického a to tak, že bližší vylučoval vzdálenějšího. Svazku tomu na roveň staví právo příbuzenstvo smlouvou uzavřené. Při tom jest rozdíl mezi věcmi nemovitými a movitými. Věci nemovité došly daleko větší pozornosti v právu dědickém nežli movité. Velmi často přihlíželo se v právu polském také k původu jmění a dělilo se dle zásady paterna paternis, materna maternis. Vedle pravidelného práva dědického zná právo polské sukcesse zvláštní.

Pravidelné právo dědické má podklad svůj buď v ustanovení zákonném, nebo v testamentě anebo ve smlouvě. Dědické právo ze zákona jest nejstarší a vyvinulo se ponenáhlu, když rodové zřízení se rozpadalo. V době přechodu zasahal rušivě do vývoje král (kníže), bera si prostě dědictví pro sebe. Proto dávala si později šlechta slibovati králem, že přenechá pozůstalost oprávněným dědicům. V původní podobě měli nárok na pozůstalost pouze synové, dcery mohly jen výbavu požadovati. Průběhem dalšího vývoje připuštěny i dcery, avšak pouze tehdy, nebylo-li synů, a když později i jiní příbuzní volání, žádných dědiců mužských. K věcem movitým však povolávány jsou ženy zároveň s muži. Ve XIII. století zná již polské právo representací. Pořádek dědiců byl ten, že především povolávání potomci zůstavitele, potom jeho sourozenci, na třetím místě ascendenti a na čtvrtém příbuzní poboční. Dělení uvnitř bylo velmi různé, dle toho, jednalo-li se o bona materna nebo paterna. Dědické právo manžela pozůstalého uznáno nebylo. Také neznalo polské právo nastupování a přihlašování se k dědictví. Jen odřící se dědic svého nároku mohl. Z dědictví vylučovala nezpůsobilost dědicova,